

Det er stille hjørner som dette, der gør, at vi elsker Venedig og gang på gang vender tilbage.

Sådan er Venedig, når byen er bedst - med Markuskirken, Dogepaladset og de charmerende gondolierer.

Tekst & foto: Sven Petersen

Moses deler vandene i Venedig

De sidste 5 år har danske campister, som har ferieret på en af de mange campingpladser på Lido'en, på sejlturen fra Punta Sabbioni ind til Venedig kunnet følge den travle byggeaktivitet, som er foregået ude i lagunen. Men de færreste har vidst, hvad der foregår...

Hvad har Moses med Venedig at gøre? De bibelstærke vil huske, at Moses på israelitternes flugt fra egypterne med sin stav delte Det Røde Hav, så han kunne lede sit folk tørskoet over på den anden bred. På lignende måde er det planen, at det gigantiske byggeprojekt, som siden 2003 er foregået ved indsejlingerne til Venedigs lagune, skal redde byen fra at bukke under for den stigende vandstand i Adriaterhavet. Ydermere er det kendt, at byen synker for hver dag, der går. Det store byggeprojekt har fået navnet MOSE, som er den italienske

stavemåde for Moses, samtidig med, at det er en forkortelse af projektets tekniske betegnelse: 'Modulo Sperimentale Elettromeccanico'.

Problemet er vand, vand, vand

Gennem århundreder har en af verdens mest fascinerende byer, Venedig været truet på sin eksistens. Problemet er højvande, på italiensk acqua alta, som har ført til oversvømmelser

Fra færgen kan man bl.a. følge støbningen af de sænkekasser, som skal "huse" de i alt 79 sluseporte på havbunden.

Oversvømmelse på Markuspladsen, Venedigs laveste punkt. Sammenlign med billedet på forrige side!

i byen mange gange om året. Og næsten lige så længe, byen har eksisteret, har venetianerne kæmpet mod de indtrængende vandmasser.

Statistikken viser, at problemet er tiltaget voldsomt i styrke de seneste år. Mange mener, at problemerne skyldes de globale klimaændringer, og at de som følge heraf vil øges alvorligt hen over de næste mange år. Det Mellemsstatslige klimapanel IPCC har i 2007 skønnet, at vandstanden i verdenshavene vil stige mellem 18 og 59 cm inden for de næste 100 år. På lokalt plan i Venedig har man beregnet, at vandstanden i

den nordlige del af Adriaterhavet vil stige ca. 25 cm i løbet af det næste århundrede. Dette førte til, at man i år 2000 i det italienske parlament vedtog at igangsætte det store projekt, som er en stor ingeniørmæssig udfordring, som der samtidig ligger megen national prestige i. I projekteringsfasen har Danish Hydraulics Institute og Danish Maritime Institute været involveret.

Den 15. maj 2003 igangsættede premierminister Silvio Berlusconi ved en lukket højtidelighed det gigantiske projekt. Projekt MOSE, som forestås af Consorzio Venezia Nuova, er efter planen lovet færdigt hen omkring 2012. Sådan ser det i hvert fald ud i øjeblikket. Tidsplanen er blevet rykket mange gange, så...

Men det er ikke kun tidsplanen, som har bevæget sig i negativ retning; også budgettet er blevet overskredet indtil flere gange. Omkring år 2000 regnede man med, at hele projektet ville beløbe sig til et sted mellem 2 og 3 mia. euro. Sådan er det ikke gået; når det engang står færdigt, vil det have kostet italienerne 4.272 million euro. I øjeblikket er 42 % af byggeriet færdiggjort. Kritikere frygter, at det bliver langt dyrere, inden det står færdigt. Det påstås, at man fra ansvarligt, teknisk hold ikke har komplet overblik over det færdige projekt, men at man hele tiden må "improvisere sig frem", efterhånden som nye problemer opstår - til stor frustration for de beboere, som på land dagligt generes af byggeriet.

Tre indsejlinger til lagunen

Meget forenklet sagt, er det meningen, at sluseporte, som normalt ligger forankret i kæmpestore betonfundamenter på havbunden, i tilfælde af en truende vandstandsstigning skal rejse sig op og lukke for det indtrængende vand fra Adriaterhavet. Dette skal ske enten samtidigt eller enkeltvis ved de tre indsejlinger, som der er fra havet ind i lagunen. Det er den sydlige ved Chioggia, den midterste ved Malamocco og endelig den nordlige Lido-indsejling. Ved Lido er indsejlingen så bred, at man har valgt at dele den op i to ved hjælp af en kunstig ø. Enkelte oversvømmelser har direkte haft karakter af egentlige

Lido-indsejlingen med nødhavnen, slusen og den kunstige ø. Nederst i billedet ses Camping Miramare.

Der er stor byggeaktivitet på den kunstige ø i indsejlingen.

katastrofer. Mange venetianere husker oversvømmelserne 4. november 1966, hvor vandstanden nåede op på 194 cm over normal. Så sent som i 2002 stod vandet den 16. november 147 cm over normal vandstand.

Det er sådanne ekstremer, man vil forsvare sig imod. Ved en vandstand på over 110 cm, bliver der slået alarm, noget man regner med vil ske ca. 3-5 gange om året. Sluserne skal da lukke af for havet i op til 4-5 timer. "Almindelige" små oversvømmelser, som man oplever hyppigt, vil stadig forekomme. Men dem anser man for gavnlige for både byen og hele økosystemet i lagunen.

Nødhavn og sluse ved Lido'en

I forbindelse med slusen ved Lido'en etableres der en "nødhavn" og et slusesystem, som tillader en skibstrafik op til en vis størrelse at kunne passere.

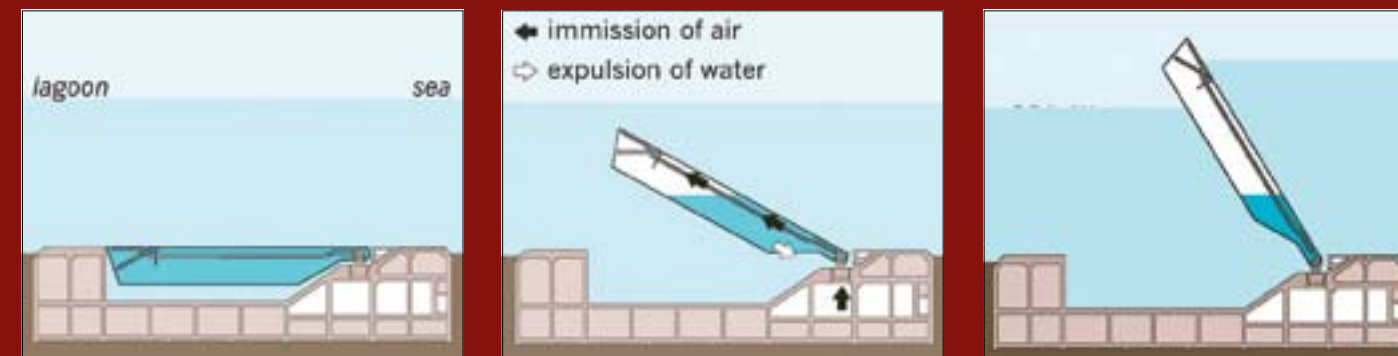
Ved Lido-indsejlingen er der etableret en kunstig ø, som deler sejrenden i to, så der her bliver etableret 2 sæt sluseporte på havbunden.

Det storstilede projekt omfatter ikke blot en lukning af indsejlingerne, men samtidig en forstærkning af digerne i hele laguneområdet, forstærkning af molerne langs kysten, sikring af strandene osv. Det er hensigten med hele det ambitiøse

projekt, at det dels skal sikre byerne Venedig og Chioggia mod følgerne af de ødelæggende vandmasser, dels skal sikre hele det biologiske miljø i lagunen.

Jeg fornemmer helt klart, at italienerne omfatter Projekt MOSE med de samme følelser, som da vi i sin tid herhjemme byggede Storebælts- og Øresundsbroen. Enten var man for - eller også var man imod. Det er tydeligt, at det ikke er alle italienerne, der deler begejstringen for projektet. Mange synes, det er politikernes, bureaukraternes og teknikernes projekt. Specielt har miljøorganisationer som Italia Nostra, Greenpeace, WWF, De Grønne og mange andre været stærkt kritiske og har forsøgt at få standset byggeriet. Specielt er de stærkt bekymrede for uoprettelige skader på det sårbare økosystem i lagunen. Men var man ikke også det i forbindelse med byggeriet af begge vore to store broer. Og hvordan er det gået?

Det er ikke blot fra miljøforkæmperne, at der har været udtryk for skepsis ved megaprojektet. Også fra tekniker- og ingeniørhold har der været stærke advarsler mod byggeriet. En af indvendingerne har bl.a. gået på, hvor vidt de store sluseporte overhovedet vil kunne holde vandet tilbage i tilfælde af meget kraftig storm med pålandsvind - eller endnu værre: en sideværts trykpåvirkning. Man må i sandhed sige, at MOSE(s) har formået at dele vandene/holdningerne i Venedig mellem dem, der er for - og dem, der er indædt imod.

Ved varsel om faretruende vandstandsstigning pumpes der luft i de 5 m tykke og 20 x 20 m store sluseporte, som skal lukke af for havvandet.

Vores egen oplevelse af MOSE

Så hyggeligt og fredeligt var der i år 2000 på Camping Miramare's lille, private lagunestrand.

Stranden var 2005 blevet eksproprieret... ak!

I år 2000 var vi for første gang på camping på Lido'en. Vi valgte dengang at rulle støttebenene ned på den lille, hyggelige, familieejede og familiedrevne plads Camping Miramare, som ligger blot 500 m syd for færgelejet i Punta Sabbioni - og her er vi kommet siden, når vores feriemål har været Venedig. Campingpladsen hører med sine 130 pladser absolut til en af vore yndlingspladser. At det samtidig er en af Lido'ens billigste pladser, er jo heller ikke at kimse af.

Vi var så glade for at være i Venedig - og komme på Camping Miramare, at vi i 2001 og 2002 vendte tilbage til byen og pladsen, hvor alt var som året før, roligt og idyllisk. Fra campingpladsens lille strand ud mod lagunen bemærkede vi, at der blevet foretaget forskellige boreprøver og lignende ude i lagunen. Ligeledes var landmålere i fuld gang langs strandpromenaden ud mod fyrtårnet sydligst på Lido'en.

Vi hørte blandt andre campister rygter om, at eller andet stort byggeri vist nok skulle finde sted ude i lagunen - men ingen vidste præcist noget. Senere har vi fået at vide, at disse målinger ikke direkte havde noget med det forestående projekt at gøre.

Tre år senere, i 2005 var vi atter tilbage - og nu var freden for alvor forbi. Det er nok for meget sagt, at helvede var

- men gudskelov ku' man gratis blive kørt ud til Adriaterkysten.

brudt løs - men det lignede! Store gravemaskiner larmede og regerede, store klippeblokke blev med bulder og brag læsset af store dumpere på byggepladsen lige uden for campingpladsen døgnet rundt stort set. I hvert fald til langt ud på aftenen. Vores værtsfamilies humør var helt i bund; deres lille strand ud mod lagunen var blevet eksproprieret. På et lille, smalt område kunne man stadig solbade - med store, larmende maskiner som naboer.

I stedet havde campingpladsen valgt at intensivere den gratis shuttlebus-transport til og fra "den store strand" ude ved Adriaterhavet 1,5 km fra campingpladsen.

Vi besluttede derfor, at der nok skulle gå nogle år, før vi igen skulle til Venedig/Camping Miramare. Men nysgerrigheden efter at se, hvor langt man var kommet med byggeriet, drev os tilbage her i sommeren 2008. På projektets hjemmeside havde vi kunnet følge udviklingen på flotte luftfotografier og satellitfotos. Og vi kunne se, at man nu var færdige med de dele af byggeriet, som foregik lige uden for vores campingplads. Alligevel er der fortsat livlig aktivitet på stedet; nu er man i færd med at støbe de enorme beton-"klodser", som skal sejles ud til den endelige position, hvor de skal tjene som fundament til sluseportene.

Camping Miramare overlever

En af pladsens ejere, Nicolas Zanella fortæller her i 2008, at man i den grad har mærket til det larmende og støvende nabo-skab, som ikke kun har ramt campingpladsen. Samtidig har det haft stor indflydelse på driften af 3 restauranter samt udlejningen af en række private ferielejligheder. I 2006 havde man på Miramare en tilbagegang på 40 % i belægning. Det går en smule bedre nu, men Nicolas frygter, at man skal helt hen på den anden side af projektets færdiggørelse, før han tør håbe på, at pladsen igen kommer op på et besøgstal, som "før katastrofen", som Nicolas kalder projektet.

Pladsen har mistet sin - især blandt børnefamilier - meget populære, lille private strand.

Dette har bevirket, at man nu opererer med planer om inden for et par år at bygge en swimming-pool på et stort område, som man råder over bag campingpladsen. Hvad udad tabes, skal indad vindes, kan man næsten sige.

Solnedgangen nydes på den nye mole.

Siesta på Camping Miramare er ren rekreation.

Sommeraften på stranden ved Lido-mølen.

Arkitektkonkurrence

Når MOSE-projektet engang står færdigt - og det ellers kommer til at se ud, som vist på de store informationsplancher, der hænger på hegnet ind til byggeområdet - er det min personlige tro, at man her virkelig får en turistmagnet. Noget, som også vil være til gavn for Camping Miramare.

Det vil blive en attraktion, som folk vil komme og kigge på. Godt nok vil sluseportene ude i sejlrenden til daglig være skjult, men jeg tror, at det nye anlæg ud for Miramare med nødhavn og sluseanlæg vil kunne blive et meget spændende turistmål. En storstilet arkitektkonkurrence har været udskrevet, hvor der er indkommet spændende og visionære forslag til områdets forskønnelse med grønne områder, udendørs teaterscene, flot aftenbelysning, strandpromenader osv.

Vi glæder os til igen om ikke for mange år at vende tilbage til Camping Miramare og se, om de mange løfter, som plancherne giver, er blevet opfyldt af Consorzio Venezia Nuova.

